

NOVA DOBA

Študijska plačano do
dolž. iztis knjižica

Ljubljana

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.666.

Zmaga narodne misli v komunalni politiki.

Pod tem naslovom prinaša mariborski »Tabor« lep uvodni članek, ki razpravlja o razveseljivem dejstvu, da se je za bodoče občinske volitve v Mariboru po daljših pogajanjih dosegel sporazum vseh narodnih slovenskih strank v tem smislu, da se postavi skupna kandidatna lista, ki bo predstavljala enoten slovenski nastop proti borbenemu organiziranemu Nemštvu in renegatstvu, ki se še danes ni moglo znajti v nov položaj. Z zadoščenjem beležimo to vest, ker vidimo v tem sklepu slovenskih strank ono sigurno poročstvo, da ostane naš slovenski Maribor naša mnogo obetajoča trdna narodna postojanka ob naši severni državni meji. Strankarska razcepljenost je šla pri nas Slovencih zadnja leta tako daleč, da je nastala nevarnost, da zaigramo zlasti mi obmejni Slovenci celo one postojanke, ki smo jih nekdanj v trdem boju proti Nemcem že deloma priborili in da v medsebojnem brezcilnem klanju napravimo sadove, ki nam jih je prineslo naše osvobojenje na teh naših tleh. To našo notranjo nemoč smo prav občutno lahko zasledovali v raznih vladnih ukrepih in protežiranju nemškega življa med nami. S to našo nemočjo pa je začelo računati tudi naše Nemštvo in renegatstvo, ki vsepovsod po mestih, trgih in važnejših industrijskih centrih dviga organizirano proti nam drzno in ošabno svojo glavo. Nemci in renegati, ki so eksistenčno polno navezani na naš slovenski življenj, ki vzdržuje njihove trgovine in obrate, so že davno daleč prekoračili mejo dopustnosti in pozabili, da se nahajajo na tleh narodne jugoslovanske države, ki ne more ne kaznovano gledati obnavljanja onega avstrijskega procesa germanizacije naših obmejnih krajev, kakor je na Korškem skozi stoletja ubijal naš slovenski življenj in kot je pri nas na Štajerskem zastrupljal naš rod. V svoji slovenski poštenosti in miroljubnosti smo smatrali za osvobojenjem te boje v mejah naše narodne države za definitivno končane. Med nami živeči Nemci in renegati so se nekaj časa po prviru držali še dosti prihuljeno korrektno, so pa z ustanovitvijo svoje lastne politične borbene organizacije, v

kojo uprezajo tudi naš manjzavečen avstrijskoorientiran element, nastopili z nami v odkrito borbo, ki gre za tem, da zastruplja dalje naše obmejno prebivalstvo, obljublja mu nekdanj vse-zveličavne nemške šole in povrnitev minulih časov Avstrije, ko nam še ni gospodoval ta »prokleti Srb«, ampak Nemec! Tako je mentaliteta našega nemškutarstva, ki tvori 90% takozvane nemške politične stranke. In to mišljenje moramo zatreti in iztrebiti v interesu naroda in v interesu države. Beograjska vlada je doslej imela za to rano na našem narodnem telesu premalo umevanja, korak slovenskih strank v Mariboru pomeni jasno in odločno preorientacijo pri nas doma, in prepričani smo, da bo to zdravo in enotno našo narodno voljo moral upoštevati v svojem zadržanju napram slovenskim renegatom in Nemcem tudi Beograd, ki mora znati s kom ima posla na severni granici Slovenije in v posameznih mestih, ako govori o koncesijah takozvanim lojalnim nemškim državljanom v Sloveniji.

Skupen in enoten nastop Slovenstva v Mariboru in povsod tam, kjer bi sicer nastopila možnost, da pri občinskih volitvah prodre lista onih ljudi, ki so v časih Avstrije gospodovali nad nami, je zdrav in nujno potreben. Življenski nacionalni in gospodarski interes nam predpisuje tako ravnanje, ki ni v naših političnih borbah za gotove občine in zastope nič novega. Tako so ravnali nekdanj Nemci kot naši gospodarji v boju proti nam, tako nastopajo Nemci tudi danes vsepovsod, kjerkoli se v življenju srečavamo z njimi. Znamenje nacionalnega zdravlja in naraščajoče naše zrelosti je, da je na razvalinah politične razcepljenosti položen trden temelj za skupen nastop in za skupno slovensko zmago v obmejnem mestu Mariboru. Iz sreča smo tega veseli, ker more roditi le dober sad tak pojav, ki je obenem renegatom in Nemcem odločen memento, naj ne izrabljajo predaleč naše potrpežljivosti in naj vedo, kaj in do kod smejo, ako hočejo med nami in z nami živeti.

Gledališče.

Repertoar:

25. marca, torek: »Mamzelle Nitouche«. Izv.

Med vulkani.

Prijatelj kapetan mi je pripovedoval o utisu, ki ga je izžval v njem vulkan Vezuv, ko je pred nekaj leti prvič prisostvoval njegovemu izbruhu:

»Ponoči smo prispeli v neapoljski zaliv. Pred nami se je odkril veličasten in grozen prizor. Ognjeviti odsevi so presegali daljine nebo, kopno in morje. Bobnenje in nočni glasovi strahu — kakor da prihajajo iz podzemnega sveta! Ognjeni steber me je nehoti spominjal na slike iz sv. pisma, smrt, pekel, in budil v meni čudno mešanico čustev. Kakor ob sodnem dnevu! Vsi živci so napeti. Po prvi želji, da se umakneš kamorkoli, se polagoma privadiš in celo stremiš za tem, da se čim hitreje približaš. Ves Neapolj se ti zdi majhen; kakor da prosi razsrjenost, strašno božanstvo milosti. Vseled razburjenja sem le s težavo dajal zapovedi. Glas se mi je zdel tuj v divji in jezljivi prirodni pojavi. Tega ne bom pozabil. Še v snu me često spremlja ta vizija.«

Vulkani so v višini običajno stožčasti. Iz odprtine ali kratra bruhajo razne pline, trde in tekoče ognjene

tvarine. Ta ognjena tvarina se zove lava. Vulkani izločujejo tudi drobnost, takozvani vulkanski pepel. Ta pepel se pojavlja v ogromnih množinah. Z njim je posul Vezuv v rimski dobi cela mesta. Poleg tega mečejo vulkani v višine koščke skrušene lave, ki se zovejo lapili, večji kosi pa bombe. Vulkani lahko s svojo silno močjo odtrgajo iz kratra skale in jih vržejo v zrak. Ogromne množine vodnih par iz kratra se zgostijo nad vulkanskim področjem in povzročajo strahovita neurja.

Nekateri vulkani izločujejo samo lavo. V teh slučajih so množine te razbeljene tvarine izredno velike. L. 1854 je pritekla iz vulkana Mauna Loa na Havajskem otočju v Tihem oceanu reka lave, dolga 42 km. Iz nje bi se mogel sestaviti cel Vezuv!

L. 1817 je izbruhal vulkan Tambora 103 km² lave, a l. 1835 vulkan Coseguina 150 km²! Sodi se, da priteče letno okrog 10 km³ lave na zemeljsko površino.

Če vre v loncu meso, opaziš, kako se od časa do časa dvigne kaša in kako puhti iz nje šumeča vodna para. Ako bi vročo vsebino krepko zaprl, bi se lonec razletel. Pri nepopolnem po-

JDS.

KRAJEVNA ORGANIZACIJA JDS ZA CELJE-OKOLICO. Četrti sešestanek se vrši v torek, dne 25. marca 1924 ob 3. uri popoldne na Ostrožnem v gostilni g. Antona Fazarinca. Dostop imajo vsi člani, vabljeni in po istih upeljeni gostje. Obširen dnevni red.

Politične vesti.

URADNIŠKO VPRAŠANJE. Na petkovi večerni seji ministrskega sveta je poročal med drugim minister za izenačenje zakonov Trifković o koncesijah, ki jih je obljubil finančni minister dr. Stojadinović uradništvu. Drž. nameščencem se izplača 1. aprila enak predjem kakor v marcu, 1. maja pa plače po novem zakonu in dosedanje draginjske doklade. Izvzeti so oni najvišji uradniki, kojih nove plače presega do sedanje plače in doklade. Razvrstitev uradništva se mora izvršiti do 1. aprila. Nova uredba o draginjskih dokladah se bo predložila do 10. aprila, tako da bi potemtakem stopil uradniški zakon z novimi izpremembami s 1. majem v veljavo.

BURNA SEJA V NARODNI SKUPŠČINI. V seji nar. skupščine 23. tm. je prišlo do ostrega spopada med vlado in opozicijo. Radikali namreč zavlačujejo sejo verifikacijskega odbora. Demokratski poslanec Pečić je ožigal postopanje Gjuričiča kot predsednika verifikacijskega odbora ter vprašal predsednika skupščine, ali mu je znano, da Gjuričič noče sklicati verifikacijskega odbora in ali je predsednik pripravljen odrediti, da se verifikacijski odbor nemudoma skliče. — Predsednik Jovanović je odgovoril, da je Gjuričič sklical sejo na 27. tm. Njegova dolžnost je le skrbeti, da odbori redno delujejo. Opozicija je prekinila predsednika z viharimi protesti. Gjuričič se je skušal opravičevati, a je Pečić zavračal njegove argumente. Polagoma se je zbornica pomirila in prešla na dnevni red: specialno razpravo ministrstva pošt in telegrafa. Proračun je bil sprejet, enako tudi proračun ministrstva poljoprivrede in voda.

SITUACIJA MED VLADO IN OPOZICIJO. Šefi opozicijskih skupin so se 22. tm. sestali ter konstatirali, da so radikali prekr-

kritju opazamo, da se pokrov trese in da se kade skozi pokrovovo odprtino kadeče se in šumeče vodne pare: kakor potreben oddih in v malem sliko vulkana. Kot rabi lonec oddiha, tako tudi naša zemlja. Njeni oddihi so vulkani. Da bi jih ne bilo, nastajale bi hujše, groznejše nesreče na zemlji, ker bi popokali veliki deli zemeljske skorje.

Vulkane delimo v žive in ugasle ali mrtve, in jih poznamo preko 400. Največ jih je na obalah Tihega oceana, okrog 80; tudi Japonska je na glasu po svojih vulkanih. Sploh se pojavljajo na obalah Tihega oceana najpogostejši izbruhi. Izbruh Tambore na Sumbavi v Malem sundajskem otočju je zahteval 42.000 človeških žrtev. Leta 1883 se je pojavil na otoku Krakatau v Sundajskih vratih vulkan, ki je uničil polovico otoka. Pred izbruhom nastajajo često veliki potresi. Še nam je v svežem spominu zadnji glasoviti japonski potres. V teh krajih se pojavljajo potresi tudi brez vulkanskih izbruhov. Temu je podvržena vsa obala zapadne Amerike, četudi ne delujejo na njej živi vulkani. Tako je poškodoval potres v kratkem razdobju mnoga mesta v vulkanskih krajih Ekvadorja, Kolumbije in Mehike.

šili dolžnosti primitivne parlamentarne lojalnosti. Opozicija hoče danes živahno poseči v razpravo glede budžeta. Radičević pridejo v Beograd v ponedeljek ali torek. »Hrvat« od sobote pravi: »Doči će, doči... i Pašića srušiti!«

NEMŠKE BLAMAŽE. »Berliner Tageblatt« je objavil v petek drugo tajno pogodbo med Francijo in Češkoslovaško z dne 28. oktobra 1918, ki govori o obnovi češkoslovaške armade pod vodstvom francoske vojaške mislije. »Prager Presse« ponovno odločno zavrača natočevanja in potvorbe »Berl. Tageblatta« in Wolffovega biroja in izjavlja, da so omenjeni originalni dokumenti že dolgo v rokah čeških vladnih mest. Sodi se, da gre za navadno špekulacijsko kampanjo proti Franciji.

ANGLIJA IN FRANCIJA. MacDonald je pisal Poincareju, da ima Francija pravico zahtevati teritorialno varnost, in priznava nevarnost, ki preti Franciji od Nemčije. Nasproten pa je vojaškim pogodbam predvojne kakovosti in predlaga, da naj se Nemčija sprejme v Zvezo narodov. Za slučaj, da bi izzvala kaka država spor, bi nastopila Anglija z vsemi svojimi oboroženimi silami proti njej. Poincare napoveduje znatno zblizanje z Anglijo.

FRANCIJA PROTI UPOSTAVITVI KALIFATA. Zunanji odbor francoskega senata je 19. tm. obravnaval zakonski načrt o Lausannski pogodbi. Sklenilo se je tudi, da Francija ne bo podpirala upostavitve kalifata, ker bi to pospeševalo panislamizem.

DR. BENEŠ OBIŠČE DUNAJ. Kakor se govori v diplomatskih krogih, bo dr. Beneš v prihodnjih dneh obiskal zveznega kancelarja dr. Seipla na Dunaju.

PROKLAMACIJA GRŠKE REPUBLIKE. Grška republika se bo končno javno proklamirala v torek, to je na dan obletnice grške neodvisnosti. Bivši ministrski predsednik Zaimis je poslal kralju pismo, v katerem ga prosi, naj odstopi.

SPOR MED RUSIJO IN KITAJSKO. Kitajska se upira ratifikaciji sporazuma za mandžursko železnico. Ako Kitajska ne izpolni svojih obljub, bo sovjetska vlada zasedla Mandžurijo. »Newyork Herald« omenja, da bodo velesile intervenirale, če bi napetost med obema državama dovedla do vojne.

Najznamenitejši vulkani Atlantskega oceana se nahajajo na otoku Islandu, kjer je Skaptar Jökul l. 1783 izbljuval toliko lave, da bi se bilo iz nje moglo zgraditi par Montblancov. Znani vulkani tega oceana leže tudi na Malih antilah v Srednji Ameriki, kjer je l. 1902 vulkan Pelée na otoku Martiniqui uničil mesto St. Pierre, in pa na otočju zapadne Afrike, kjer se še vedno kadi vrh 3700 m visokega Pico de Teyde na otoku Tenerifi.

Tudi Sredozemsko morje izkazuje nekoliko glasovitih vulkanov, ki se nahajajo, razun Santarina v Egejskem morju, vsi na zapadni obali Apeninskega polotoka. Tu je že omenjeni Vezuv pri Neapolju, Stromboli na Liparskem otočju, ki neprestano bruhajo ogenj in lavo, in ogromna Etna na otoku Siciliji. Etna je l. 1869 zmetala v morje nad Katanijo 750 milijonov kubnih metrov lave! Radi svojega vulkanskega delovanja je Italija često žrtev jakih potresov. Tukaj podzemne sile še neprestano živo delujejo in minila bodo tisočletja, dokler se zemlja ne pomiri. Kadar vulkani mirujejo ali kadar začnajo ugašati, ostavljajo na svojem področju znake svojega prejšnjega delovanja: takozvane fumarole,

Celjske novice.

PODRUŽNICE DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA IN GG. TRGOVCE v ljudno opozarjamo, da izda CM-družba za Veliko noč nove razglednice, in sicer eno vrsto razglednic z voščilom za praznike, drugo vrsto brez voščila, ki se bo lahko tudi pozneje uporabljala. Razglednice izidejo v par dnevih, zato prosimo naročil.

SOKOLSKO DRUŠTVO V CELJU priredi v soboto 29. tm. javno predavanje. Predava prof. Josip Jeras iz Ljubljane o »Umiku čez Albanijo leta 1915«. Občinstvo že danes opozarjamo na to velesanjamivo predavanje, ki je v Ljubljani zbudilo splošno pozornost. Pristop brezplačen!

PRVA KONCERTNA MATINEJA GLASBENE MATICE. »Glasbena Matica« v Celju nam poroča: »I. KONCERTNA MATINEJA »GLASBENE MATICE«, ki bi se imela vršiti v nedeljo, dne 23. t. m., je bila v zadnjem trenutku odpovedana v znak protesta proti izmišljenim govoricam, ki so jih neke osebe začele širiti po mestu, da namreč prireja »Glasbena Matica« kljub dejstvu, da je v Narodnem domu na razpolago akustična dvorana, svoje javne koncerte v mali dvorani hotela »Union«, in da to dela iz antipatije proti Narodnemu domu in nalašč. — Ker te govorice niso resnične in morejo temeljiti le ali na neukosti ali pa nagajivosti, ustavlja »Glasbena Matica« svoje koncertno delovanje, dokler se to vprašanje ne razčisti.«

»**BALKAN**« v Celju. Naše duhovno ujedinjenje nije još dovršeno. Državno jedinstvo je postalo fakat napora najboljih sinova našeg troimenog naroda. Najbolji sinovi našeg naroda ujedinjeni su i duhovno. To jedinstvo treba da razsade u najšire slojeve našega naroda. Za sve nacionalne pojedince, za nacionalne organizacije i korporacije otvoreno je široko polje rada. Sve sile treba napeti, da se državno popuni s duhovnim ujedinjenjem. Istom tada našoj državi osigurana velika budućnost. Jedna od zaslužnih i poznatih kulturno-nacionalnih organizacija jeste »Balkan«, akademiska pevačka družina u Zagrebu. Pre svetskog rata »Balkan« je raznosio pesmu našeg troimenog naroda po svima neoslobođenim krajevima i po Srbiji i Crnoj Gori. Vršio je pesmom kulturno-nacionalnu misiju ujedinjenja. Od Triglava do Vardara orila se njegova pesma, svedočila da su Srbi, Hrvati i Slovenci jedan narod i pozivala ih na posao ujedinjenja. Velik deo na ujedinjenju izveo je »Balkan«. Njegove zasluge su neosporne. »Balkan« oseća da misija njegova još nije dovršena i zato i posle državnog ujedinjenja nastavlja je svoj posao. Koncem ovoga meseca dolazi u Sloveniju. 30. o. m. priređuje koncert u Celju. Mesne nacionalne i kulturne organizacije prihvatile su oduševljeno poziv, da pripreme sve potrebno za taj koncert. Dužnost je naprednog građanstva, da što obilnije poseti koncertat, koji će pružiti ne samo veliko estetsko uživanje, nego će biti i nacionalna manifestacija našeg državnog i narodnog ujedinjenja.

solfatare, mofete, vroče in kisle vrele in slednjič krasne gejzirje.

Fumarola nastane, kadar se vzpne iz kratra steber vodnih par. Njej so slični gejzirji, v katerih se dvigne steber vode in vodnih par do višine 300 m: divni prizori, radi kojih sta na glasu otok Island in park Jelovstone v Zedinjenih državah ameriških.

Kadar privrejo iz odprtine žveplene pare skupaj z vodnimi, nastane solfatar, kadar pa se pojavijo škodljive pare ogljikove kisline, takozvane mofete. Znanе mofete so »Pasja jama« pri Neapolju, »Dolina smrti« na otoku Javi in jama Susaki pri Korintu v Grčiji.

Vroči in kisle vrele so znaki nekdanjih vulkanskih področij. Naša država je na teh zelo bogata.

Četudi so vulkanski kraji nevarni, vendar drži ljubezen do rodne grude narod kakor okovanega na njih. Za časa strašnih izbruhov beži narod brezglavo pred gorečo reko lave, toda čim se vulkan umiri, se vrača zopet v njegovo okrilje, da s trudom in znojem obdela nesigurna tla.

SESTA CARINSKA KONFERENCA. Gremij trgovcev naznanja vsem gospodarstvom krogom, da se šestu carinska konferenca vrši v četrtak, dne 27. marca tl. ob 8. uri zvečer v prostorih Javne skladiščne in prevozne d. d. v Celju. Z ozirom na važnost te institucije vabimo vse zainteresirane kroge, da se gorenje konferenice točno ob določeni uri udeležijo.

GREMII TRGOVCEV naznanja vsem svojim članom, da se vrši dne 24. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma zborovanje vseh članov, na katerem se bo razpravljalo o vprašanju »Ukinitve stanovanjskega zakona«. Gre v glavnem le za rešitev vprašanja, ali je položaj danes tak, da naše gospodarstvo, predvsem trgovina in obrt, se potrebuje, in to v kakšni meri, zaščite najemnikov i stanovanjskih i poslovnih lokalov tako v pogledu odpovedi, kakor glede višine najemnine. — Načelstvo.

URADNIŠKE PLAČE. Finančna delegacija nas obvešča: Po brzoprijemnem obvestilu gospoda finančnega ministra z dne 20. tm. je izplačati državnim nameščencem za april tl. iste prejemke, kakor za marec, torej tudi predjem na nove plače v dosedanjí višini.

JAVNA LICITACIJA. Na osnovu naredjenja Komandanta Dravske divizijske oblasti E. br. 4021 od 11. marta 1924 god. a shodno tačci 15, člana, 86 Zakona o državnem računovodstvu i člana 18 Pravilnika za izvršenje pomenutog zakona održat će se na dan 26. marta 1924 god. u 11 časova prepodne na dvorištu Garnizonog intend. slagališta u Celju po predpisanim uslovima javna usmena licitacija za prodaju 586 drvenih sanduka od raznih konzerva i 5 drvenih buradi razne veličine. Uslovi, po kojima će se izvršiti ova prodaja sanduka i buradi, mogu se videti svakog dana u Garnizonu intend. slagališta u Celju. Kavcija 10% od celokupne vrednosti 35 dinarja polaže se u gotovom novcu na dan licitacije u 10 časova na blagajni kom. Celjskog vojnog okruga.

SVINJINA JIM JE DISALA. Pred par dnevi so udrli neznanji ljubitelji šunk in klobas skozi okno v prekaževalnico župnega cerkovnika gosp. Korošca ter odnesli tri velike šunke, 31 klobas in dva kosa slanine. Včeraj pa so našli vrečo z omenjeno vsebino pod Starim gradom. Večino je dobil g. Korošec nazaj, manjka pač slanina in nekaj klobas.

POMLADANSKO SOLNCE NAS NIKAKOR NOČE OSREČITI s svojo blagodejno toploto. Vreme je tako kilavo in pusto, da se nič kaj ne ujema z osvežujočo pomladjo. Štirideset mučenikov nam je nudilo lepo vreme in upali smo že, da se bomo gredli v prijetnih solnčnih žarkih, pa gledamo kar naprej z oblaki zastrto nebo, na nas pa prši droben dež. Stari preroki in stoletni koledar so nam letos odpovedali.

KINO GABERJE. Pondeljek 24., torek 25. in sredo 26. marca »Skrivnostna podmornica«. IV. epoha.

NOVA OBRT. V Celju, Prešernova ulica št. 19. je otvorila posebna družba brusaske obrt z električnim obratom. Več razvidno iz oglasa.

Narodno gospodarstvo.

RESOLUCIJE,

sklenjene na občnem zboru Glavnega Saveza jugosl. vinogradnikov dne 16. februarja 1924 v Zagrebu:

III. Resolucija glede pobijanja direktno rodečih vinskih trt.

Po referatu g. pot. učitelja Skundriča iz Daruvara se ugotovi:

»Da se nahajajo v skoro vseh vinorodnih pokrajinah naše države velike površine zemlje, zasajene z manj vrednimi, direktno rodečimi ameriškimi trtami, ki se neprestano razširjajo, čeravno proti trtni uši niso odporne in zaradi tega kot podlage neoporne, in čeravno njih vino vsled slabega okusa in duha ter zdravju škodljivih sestavin ni sposobno za vinsko trgovino. Navzlic vsemu temu se te trte od neuškega ljudstva vedno več in več sade ter se s tem povzroča v narodnem gospodarstvu: a) obnova vinogradov na neodporni podlagi; b) pritisk na vinogradništvo, ki po praktičnih in znanstvenih izkustvih edino odgovarja zahtevam svetovne vinske trgovine; c) povečanje vinske krize z

nagomiljenjem velikih in za trgovski promet nesposobnih vinskih zalog; d) kvarjenje dobrega glasu vina iz domače trte; e) izguba tujih vinskih tržišč; f) nemožnost tekmovanja v vinski trgovini; g) vedno večje opuščanje obdelovanja zemljišč, kjer so propali stari vinogradi in kjer se z uspehom more gojiti samo vinska trta; h) prenos vinogradništva iz njegovih prirodnih položajev v plodovite ravnice; i) gomiljenje za trgovino nesposobnih vinskih proizvodov in j) nevarno širjenje alkoholizma.

To težko stanje našega vinogradništva znači torej propadanje narodnega blagostanja, zdravja in delavnih sil.

Zakon o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva zabranjuje sicer sajenje direktno rodeče loze, a ta zabranitev se ne izvaja in se niti ne more uspešno izvesti, dokler se z zakonodajnimi in sistematičnimi ukrepi ne uredi vprašanje obstanka postojećih velikih površin te vrste vinske loze v naši državi.

Interesi narodnega blagostanja zahtevajo imperativno, da se pobija in onemogoči vsaka proizvodnja v državi, ki pri izgubi delavne sile in prirodne energije nima vrednosti v trgovini. Vsled tega pooblaščuje današnji občni zbor enoglasno upravni odbor Glavnega Saveza, da v svrhu rešitve tega vprašanja:

1. zahteva od ministrstva poljoprivrede in vod izdatni in ceneni agrarni kredit za povzdigo cepljenih vinogradov; zlasti pa za kraje, kjer se nahaja veliko direktno rodeče loze, najstrožjo izvedbo zabranitve sajenja, reklame in prometa take loze; uvrstnje zaščitnih ukrepov proti špekulativni manipulaciji z vinom take loze v novi vinski zakon; pospeševanje produkcije cepljenih trt; provedbo statistike direktno rodečih nasadov; znanstveno analizo vina teh nasadov; donešenje prehodnih zakonskih in zaščitnih ukrepov proti tem že obstoječim nasadom; namestitve vinarških strokovnjakov v vsakem večjem vinogorju; obvezno učenje cepljenja za vse lastnike direktno rodečih nasadov; poskusi z najplemenitejšimi direktno rodečimi francoskimi hibridi; ustanovitev strokovnih odborov za organizacijo literarnega delovanja in javne propagande proti tej trti v vseh pokrajinah, kjer se nahaja direktno rodeča trta.

2. Izdela in predloži pristojnemu ministrstvu zakoniti načrt o pobijanju direktno rodečih trt, kot dopolnilo zakona o pospeševanju vinogradništva — v kolikor to ni povoljno rešeno v novem vinogradarskem pravilniku.

Obenem poziva občni zbor Glavnega Saveza jugosl. vinogradnikov svoj upravni odbor, kakor tudi upravne odbore vseh pokrajinskih Savezov, da v svojem delokrogu podvzamejo vsako akcijo, ki bi bila v stanu omogočiti ter podpreti zakonske ukrepe, da se naše vinogradništvo temeljno in trajno osvobodi škodljivega upliva direktno rodečih trt.

IV. Resolucija glede strokovnega glasila zveze vinogradnikov.

Sklene se na predlog g. referentov Skalickyja iz Novega mesta in Hrčiča iz Zagreba: »Poveriti rešitev tega za Savez in njegove člane nad vse važnega vprašanja, upravnemu odboru.«

V. Resolucija glede uvoza vina iz Italije.

Na predlog g. Kopača iz Zagreba se sklene odposlati ministrstvu poljoprivrede in vod brzoprijav sledeče vsebine:

»Kakor se doznava, spravljajo italijanski vinski trgovci večje količine vina v Trst, računajoč na izvoz v kraljevino SHS. Ta izvoz naj bi omogočila nova vinska klavzula v trgovski pogodbi, sklenjeni med Italijo in našo kraljevino. V imenu vinogradnikov iz cele države, ki itak že trpe pod vinsko krizo, protestiramo proti vsaki določbi, ki bi omogočala uvoz italijanskega vina. Možnost takega uvoza bi pomenila končno katastrofo za naše vinogradništvo.«

VI. Resolucija glede uvoza vina, grozdja in likerjev iz Italije.

Na predlog g. nar. noslanca Nemanjčiča iz Želeboja pri Metliki se sklene zahtevati od vlade: »1. Da vsak uvoz vina, grozdja in likerja iz Italije brezpogojno zabrani; 2. da se k sklepanju

mednarodnih pogodb vedno pritegneta dva strokovnjaka, ki ju naj nominira Savez.«

VII. Resolucija glede vinskih tipov.

Na predlog g. Košarja iz Sv. Boženke pri Središču se sklene: »Da merodajni faktorji skrbe za to, ustanoviti na temelju vinarških zadrug za vsako vinogorje stalen tip vina.«

VIII. Resolucija glede redukcije vinarških in drugih kmet. strokovnjakov.

Na predlog agronoma g. Petra Mioviča iz Maribora se sklene zahtevati od vlade: »Da ustavi nadaljno redukcijo kmet. strokovnih organov, ker so za pospeševanje kmetijstva, odnosno vinogradništva nujno potrebni ter da že reducirane zopet pozove v službo.«

ODVZEMANJE OBVEZNIC NEGAŽIRANIH PREDVOJNIH DOLGOV BIVŠE AVSTRO-OGRSKE MONARHIJE.

Mnogi se niso odzvali odredbi gospoda finančnega ministra D. br. 4417, z dne 8. marca 1923, ki je bila objavljena s tukajšnjim razglasom št. A IV 1470-2 — 1923 z dne 31. marca 1923, v Uradnem listu št. 29 iz l. 1923, in niso oddali svojih obveznic negažiranih predvojnihih dolgov bivše avstro-ogrske monarhije. Ker se pa po odločbi reparacijske komisije v Parizu upoštevajo pri razdelitvi dolgov le odvzete obveznice in ker bodo za lastnike imele vrednost le nove obveznice, ki jih bodo prejeli namesto oddanih starih obveznic, je gospod finančni minister z odločbo D. br. 3131 z dne 10. marca 1923 odredil to-le:

Lastniki nižje označenih obveznic predvojnega negažiranega dolga bivše avstro-ogrske monarhije naj jih pošljejo najdalje do 1. aprila 1924 s kuponskimi ali obrestnimi polami vred direktno generalni direkciji državnih dolgov v Beogradu s spremno, kolekoprosto vlogo, v kateri naj obveznice označijo po tipu, emisiji, seriji, po številkah in po nominalni vrednosti. V vlogi naj se navede tudi najbližnji davčni urad, preko katerega bo potem generalna direkcija vrnila reverze za prejete obveznice. Reverzi naj se skrbno hranijo, ker se bodo samo nanje izdajale nove obveznice.

Generalna direkcija državnih dolgov prejemala bo vse obveznice, ne glede na to, ali so žigosane ali ne ter ali imajo kak tuj ali naš žig.

Obveznice, ki se ne nahajajo v rokah lastnikov — naših državljanov — marveč so deponirane ter se hranijo iz kakršnegakoli naslova na našem ozemlju pri bankah, državnih ali privatnih ustanovah ali privatnikih, morajo oddati oni, ki jih upravljajo in hranijo, in nosijo polno materijelno odgovornost napram lastnikom, če bi jih ne oddali.

Dolgovi, katerih obveznice se po odločbi reparacijske komisije odvzemajo radi porazdelitve med udeležene države, in na katere se bodo lastnikom izdajale nove obveznice, so ti-le:

I. Avstrijski dolgov:

1. 4.2%-ni unificirani dolg februaravgust;
2. 4.2%-ni unificirani dolg april-okt.;
3. 4%-ni konvertirani dolg;
4. 4%-ni dolg v zlatu;
5. 4%-ni avstrijski dolg v papirju;
6. 3½%-ni investicijski dolg;
7. dolg zavarovalnih društev;
8. 4½%-ni dolg državnih blagajn iz l. 1914.

II. Ogrski dolgov:

1. 4%-ni madžarski dolg v zlatu;
2. 4%-ni dolg v kronah;
3. 4½%-ni dolg v štirih veljavah (v kronah, markah, frankih in šterlingih) iz l. 1913;
4. 4½%-ni amortizacijski dolg v štirih veljavah (v kronah, markah, frankih in šterlingih) iz l. 1914;
5. Budimpeštanska emisija obveznic 4%-nega dolga za znižanje zemljiškega davka in
6. Budimpeštanska emisija obveznic 4½%-nega dolga za odkup pravice za točenje pijač.

III. Zaostale svote sledečih starih dolgov, ki niso bili unificirani in konvertirani:

1. 2½%-ni dolg v konvencijski veljavi (Konventionsmünze), zaostale obveznice iz l. 1815, 1847, 1851 serija A, in 1852;
2. 1½%-ni dolg v konvencijski veljavi z dne 1. junija 1819;
3. 5%-ni dolg v konvencijski veljavi

- iz l. 1816, 1847, 1851 serija A, 1852 in 1856;
4. izrebalni dolg (Verlosungsschuld) v konvencijski veljavi po cesarskem patentu z dne 21. mar. 1818;
 5. 4%-ni dolg v konvencijski veljavi z dne 1. decembra 1820 in z dne 1. avgusta 1830, nastalo po konverziji starih dolgov po 5 in 6%;
 6. 3%-ni dolg v konvencijski veljavi z dne 1. decembra 1835;
 7. 4½%-ni dolg v konvencijski veljavi iz l. 1849;
 8. obveznice dvorne komore (Hofkammerobligationen) za stari dolg v Salzburgu;
 9. obveznice dvorne komore za prisilno posojilo na Kranjskem leta 1805 in 1809;
 10. obveznice Salcburškega dolga (obveznice raznih Salcburških vlad) sklenjenega v času pred konvencijo iz l. 1828;
 11. obveznice tirolskega dolga (emitirane pred l. 1814);
 12. obveznice domestikalnega dolga (Domesticalschuld) Kranjske;
 13. obveznice domestikalnega dolga za beljaško okrožje;
 14. 4½%-ne in 5%-ne vojne zadolžnice in uradne rekvizicije (Kriegsdarlehensscheine und Amtsrequisitionen) Dohne Avstrije, ki so že izžrebane, pa niso bile konvertirane;
 15. Asignati in obveznice za ostanek starega tirolskega konvertiranega dolga;
 16. 5%-ni konvertirani dolg z dne 1. julija 1849, ki tvori obresti in premije državne loterije, konvertirane v eno posojilo;
 17. 5%-ni dolg z dne 30. septembra 1851, serija B;
 18. 5%-ni dolg z dne 1. julija 1852 v funtih šterlingih, najet na Angleškem;
 19. 5%-no narodno posojilo (Nationalanlehen) z dne 26. junija 1857;
 20. 5%-ni dolg z dne 1. julija 1854, plasiran v Frankfurtu in Amsterdamu;
 21. obveznice, nastale iz konverzije po cesarski naredbi z dne 3. septembra 1858;
 22. obveznice, nastale z izžrebanjem starega državnega dolga po patentu z dne 21. marca 1818;
 23. 5%-ni dolg, emitiran z zakonom z dne 25. avgusta 1866;
 24. 5%-ni dolg z dne 11. maja 1864 v goldinarjih;
 25. 5%-ni dolg z dne 23. novembra 1865 v goldinarjih;
 26. obveznice dvorne komore (Hofkammerobligationen) po 3% za odvzete srebrnih cerkvenih predmetov iz l. 1809.

Prednja odločba se po razpisu generalne direkcije državnih dolgov z dne 10. tm., D. br. 3131 zato tako pozno objavlja, ker je odločba reparacijske komisije v Parizu pozno došla.

SEMENJ V MILANU. V Milanu se vrši mednarodni vzorčni semenj od 11. do 27. aprila 1924. Prospekte za semenj je dobiti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

ZAGREBSKA BORZA v ponedeljek, dne 24. marca: Dunaj: 0.1140 do 0.1160; Milan: 3.495—3.525; London: 349—350; Newyork: 80.70—81.70; Pariz: 4.4025—4.4525; Praga: 2.355 do 2.385; Curih: 14.075—14.175. Delnice Ljublj. kreditne banke 240.5. Zagreb notira danes v Curihu: 7.05.

Dnevna kronika.

ARHIMANDRIT AMBROZIJ PAVLOVIČ †. V Zagrebu je umrl arhimandrit Ambrozij Pavlovič, ki je bil takorekoč ustanovitelj tamkajšnje pravoslavne občine, v starosti 87 let. Duhovnik je bil 64 let in je upravljal svojo župnijo 54 let. Bil je zelo ljubeznivega značaja ter se je popolnoma posvetil svojemu poklicu. V početku je štela zagrebska pravoslavna občina 500 duš, danes jih šteje 15.000.

NOVICE IZ ZIDANEGA MOSTU. Ko je poštni poduradnik Alfonz Radošević predajal in prevzemal pošto v ambulančni voz, se je začel vlak premikati. Pri tej priliki je prišel Radošević z roko med vrata, ki so mu jo močno poškodovala. — Železničarju Petru Čamerniku je umrla hčerka Milka. — V petek se je obesil v Loki pri Zidanem mostu prevzitar Janez Krofne. — Na progi med Zidanim

mostom in Zagrebom je bilo ukradenega 280 kilogramov manufakturnega blaga, dva zaboja električnih naprav, več moških srajc, sedem vreč moke in 12 bal manufakture. Oblast je tatove izsledila in aretirala.

ČASTNA NAGRADA VILHARJU. Zagrebska občina je določila glasbeniku Vilharju, ki je opravljal 30 let službo organista v cerkvi sv. Marka, dosmrtno nagrado v znesku 12.000 D. letno.

ZAROKA V ITALIJANSKI KRALJEVI HIŠI. Kakor poročajo iz San Rema, se bo v kratkem zaročila princeza Mafalda z belgijskim prestolonaslednikom.

SAMOMOR BRIVCA. Tržaški brivec Avgust Ghersini je bil že dva dni odsoten od doma. Domači so preiščali, kam bi mož izginil, obvestili so orožnike, ki so siloma brivnec odprli. Iz lokala jim je puhnil smrad po plinu, brivca pa so našli mrtvega na stolu sedeti. Komisija je dognala, da gre tu za samomor.

ŠVICARSKO POSOJILLO ZA BEOGRAD. Dr. Marinković je najel v imenu Hipotekarne banke posojilo 15 milijonov švicarskih frankov pod zelo ugodnimi pogoji. Denar se bo porabil za razširjenje Beograda.

SRBSKO-ITALIJANSKA BANKA V BEOGRADU. Te dni se je ustanovila v Beogradu srbsko-italijanska banka z glavnico 200 milijonov lir. V novem bančnem podjetju bodo zastopani tudi odlični zastopniki beograjskih gospodarskih krogov.

BERLINSKI ČESKOSLOVAŠKI POSLANIK UMRL. Dne 22. tm. je umrl čkoslovaški poslanik v Berlinu Vlastimil Tusar za srčno boleznijo. Pokojnik je že kot mladenič vstopil v socialnodemokratsko stranko. L. 1911. je bil v Bruu izvoljen za državnega poslanca, leta 1913 pa za deželnega. Leta 1918. je prevzel zastopstvo čkoslovaške države na Dunaju. Leto pozneje je sestavil koalicijsko vlado, ki pa se je umaknila leta 1920 uradniškemu kabinetu. Tusarju se je ponudilo mesto poslanika v Berlinu, kar je tudi sprejel. V Tusarju, ki je bil simpatičnega in ljubeznivega značaja, je zgubila Českoslovaška enega najspodobnejših državljanov.

GENERAL KUSMANEK UMRL. Bivši komandant avstrijskih čet pred Přemyslom, feldmaršallajtnant Kusmanek je 21. tm. umrl. Kusmanek se je 22. marca 1915 po štiriinpolmesečnem obleganju udal Rusom s celo posadko 80.000 mož. Pokojnik je služil tudi v Ljubljani ter se poročil z Ljubljankom Zeschko.

NAREDNIK USTRELIL TRGOVCA. Zagrebski narednik Rumpelj, doma iz Kamnika, je pred par dnevi izvalil k sebi v skladišče inženjerskega odelenja v Jezuitski ulici svojega prijatelja trgovca Kelkovića s pretvezo, da mu proda nekaj blaga in tobaka. Ko sta prišla v skladišče je Rumpelj izjavil, da nima blaga, pač pa ga prosi za posojilo, ker se je z zapravljanjem in igranjem zadolžil. Kelković mu ni hotel dati denarja, nakar je Rumpelj potegnil samokres in ustrelil Kelkovića dvakrat v glavo. Umorjenega je zvelkel v svojo pisalno mizo in vrata zabil z žebli. Žrtvi je odvzel ključke od trgovine, se podal v Novo ves ter nabasal v nahrbtnik precej trgovske zaloge. Slučajno pa ga je srečal nadređar Sava Aluga, kateremu se je zdel sumljiv. Na policiji je po daljšem obotavljanju priznal zločin. Rumpelj pride pred vojno sodišče, ki določa za tak zločin mrtno kazen z ustrelenjem. Aluga je dobil nagrado tisoč dinarjev.

PO NESREČI USTRELIL MATER. Na Rakeku se je pripetila težka nesreča. Devetnajstletni sin posestnika in gostilničarja Matevža Stržaja, Tone, je hotel odpreti težko odpirajoči se predal omare in dati poleg njega stoječi materi obleko; pri tem se je sprožil samokres, ki je ležal na materini obleki. Kroglja je prodrila materi srce. Kako se je zgodila nesreča, ni pojasnjeno. Sin je živel s svojo materjo v najlepšem razmerju, ko je videl svojo mater mrtvo na tleh, je omedlel.

ZLOGLASNI ROPAR MARINKO PERIĆ PRIJET. V Melencih rojeni roparski poglavar Marinko Perić je strašil dolgo časa po Banatu, konečno so ga aretirali in na smrt obsodili. Zločincu pa se je posrečilo na nepojasnen način pobegniti v Rumunijo.

Preoblečen v orožniškega narednika je prišel v stanovanje modoškega trgovca z usnjem Wilma. S tovariši mu je pobral vrednostnih predmetov v znesku 500.000 lejev. V kratkem času pa so ga oblasti izsledile, z njegovimi tovariši vred aretirale ter izročile državnemu pravdnstvu v Temešvaru.

DUHOVNIKI V RUSIJI POMILOŠČENI. Predsedstvo centralne eksekutive sovjetske unije je ustavilo postopanje proti patrijarhu Tihonu in proti trem sbožnostnim duhovnikom. Desetletna, ječa, v katero je bil obsojen nadškof Czepliak, se izpremeni v izgon iz Rusije.

VLOM V MAKSIMIRSKO KAPELO. Pred par dnevi je zapazil sluga zagrebske mlekarne v Maksimiru, da so vrata v ondoto kapelo odprta, pogledal je notri ter zapazil dva moška pri oltarju, ki sta hotela ravno s cerkveno opravo oditi. Hitro je zaprl vrata in jih s ključem zaklenil. Poklical je stražnike, ki so vlomilca aretirali. Pri zaslišanju se je dognalo, da sta tatova brezposelna urarska pomočnika Anton Geršič in Franjo Kosenje, pristojna v Maribor.

VELIKE POPLAVE V EGIPTU. Iz Kaira poročajo o velikih poplavih na meji Egipta in Palestine. Nekoliko vlakov, polnih ameriških turistov, je voda popolnoma odrezala od sveta. Na lice mesta je bilo odposlanih več pomožnih ekspedicij.

DARILO. Londonski Press-Club je podaril Macdonaldovi najstarejši hčerki k njenemu 21. rojstnemu dnevu krasen črnilnik z geslom: »Govori, kar hočeš, toda preudari, kaj pišeš!«

DIPLOMATSKA VEST. Jugoslovanski argentinski generalni konzul Ivo Grisić je došel te dni v Beograd. Prišel je na oddih v domovino in se bo podal v svoje rojstno mesto Split.

KUPČIJA Z DEKLETI V VOJVODINI. Policija v Senti je prišla na sled organizaciji, ki se je pod krinko izseljeniške agenture bavila s kupčijo z dekleti. Nekaj oseb je že aretiranih.

SMRTNA KAZEN JE ODPRALJENA NA ANGLEŠKEM ter se je tozadevni zakonski načrt že predložil spodnji zbornici.

LONDONSKI TRAMVAJSKI USLUŽBENCI STAVKAJO. Dne 22. tm. je po brezuspešnih pogajanjih izbruhnila stavka tramvajskih uslužbencev v Londonu. Ves tramvajski promet je ustavljen. Stavka okoli 40.000 uslužbencev.

VELIK VLOM. Neznani tatovi so vlomili v Danaeschingenu v zbirko rodbine Fürstenberg in odnesli rodbinske nakite, ki reprezentirajo veliko vrednost.

KRVAVI VOLILNI BOJI V SICILIJI. Iz Palerma poročajo, da so se v Palazuolu spopadli fašisti in socialisti. Vse bližnje vasi so se udeležile boja. Posredovati je morala narodna milica, ki je otvorila ogenj na socialiste. Fašistovski kandidati so se pripeljali v oklopnih avtomobilih. Boji se še nadaljujejo.

V ČESKOSLOVAŠKI JE SAMO EN PREZIDENT. Notranje ministstvo v Pragi je odredilo, da sme naslov prezident nositi samo predsednik republike. Šefi oblasti in korporacij se smejo imenovati le predsedniki.

PREDSEDNIK DRŽAVNEGA SVETA UPOKOJEN. Predsednik Državnega sveta Milutin Marković se je poslovil 20. tm. od svojega urada, ker je bil trajno upokojen. Njegove posle bo vodil dosednji podpredsednik Tugomir Alaupović.

DISCIPLINARNA SODIŠČA ZA URADNIKE. Ministrstvo pravde je izdalo naredbo glede disciplinarnih sodišč za uradnike.

POŽAR PRI SV. BARBARI V HALOZAH. Na praznik sv. Jožefa ponoči je izbruhnil velik požar pri posestniku Milanu Blasu. Orožništvo je prebudilo Blasovo rodbino in pomagalo ogenj gasiti, da se daljnje poslopje ni vnelo. Škoda se ceni na 250.000 dinarjev.

V HAMBURGU SE POBIJAJO. Stavkujoči pristaniški delavci v Hamburgu so se 21. tm. krvavo spopadli. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih. Nekaj žrtv so stavkujoči prekrili.

ČITAJ VSAKDOR! Brez dvoma je še vsakomur znano, da smo založili in izdali žepni koledar, ki je zelo pripraven in nadomesti žepni zapisnik (notes); radi popolnega dnevnika ga

celo prekaša. Ker imamo še okroglo 1500 izvodov v zalogi, in akoravno pozno, le še ni prepozno, si usojamo razpošiljati te naše koledarje posameznim naslovljencem ter prosimo naj vsak prejemnik radevolje po priloženi položnici pošlje 20 dinarjev in nam ne vrača koledarja, da se tako naši ogromni stroški vsaj deloma krijejo in ne morda še povečajo. Vse plemenite nam naklonjence, ki radevolje predplačajo naš koledar, objavimo s polnim imenom po časopisih. Razume se, ako nam to morda kdo poprej ne prepove. Nadejamo se trdno, da bo vsaj sedaj vsakdor sprejel naš koledar, ki mu ga dostavimo na dom, da mu ga ni treba iskati šele po trgovinah. Smo trdno prepričani, da bo morda kdo rekel: »Saj imam že koledar«; tudi tu prosimo kar najponižjeje: »Nikar ne odklanjajte, ampak sprejemajte, da tako podpirate nas najbednejše siepe. Bog vam tisočero povrni, kar nam dobrega storite!« — *Podporno društvo slepih v Ljubljani.*

GLASNIK FERIJALNOG SAVEZA god. II., broj 6. i 7. je izšel z vsebino: Šta mi hočemo; Mesna udruženja ferijalnog Saveza; Na Kamniških planinah; Toča; Sv. Štefan kod Budve; vrhu tega nam nudi številka par lepih pokrajinskih slik in dve diletantski grupi ferijalnega Saveza.

Razne vesti.

JUGOSLOVANSKA PLOVITEV. Po izgotovitvi mosta čez Rečino bodo nakladali tovorni parniki blago v sušaskem pristanišču. Carinarna je najela v ta namen že dve veliki skladišči. Parnik »Bosanka« je 28. februarja zapustil Swansea in odpeljal v Benetke. »Dubravka« je odplula 9. marca iz Kartage v Rotterdam. »Daksa« je dospela 9. marca v Anvers. »Dubac« 11. tm. v Serifos; »Lapad« v Spezijo; »Naprijed« v Alžir; »Pracat« v Trst; »Srebreno« v Glasgow in »Srgi« v Trst.

DANSKA METODA GLOBOKEGA DIHANJA. Francosko armadno vodstvo si obeta mnogo zdravstvenega uspeha s posplošenjem danskega načina fizične kulture, ki obstoji v tem, da se nudi organizmu potom smotrenih vaj globokega dihanja več kisika, ki na človeško naravo zelo ugodno upliva. Francoska vojaška oblast je povabila na Angleškem živečega danskega poročnika I. P. Müllerja kot strokovnjaka za dansko metodo globokega dihanja na armadno telovadno šolo v Joinville-le-Pont, da tam izvežba inštruktorje. Novinci se bodo morali enkrat dnevno po pet minut vaditi v globokem dihanju.

UMETNA VINSKA STARINA. Charles Henry, profesor na fizikalnem laboratoriju pariške Sorbonne, je znašel način, kako s pomočjo elektrike v kratkem času spremeniti novo vino v starino. Poslužuje se v to svrhu indukcijskega vretena, kojega žice vodijo v vinsko kad. Vino izgubi pri tem kakor pri naravnem staranju svojo ostrino, medtem ko se zmanjša vinski kamen z istočasnim povečanjem alkohole vsebine. Barva izgubi svojo jakost in tanin se zveže z vinskim kamnom v ono netopljivo tvarino, ki jo opažamo kot goščo na dnu starih vinskih steklenic. Henryjev postopek je uporaben tudi za vse druge alkoholne pijače. Analize so pokazale, da ima umetna starina (vino in žganje) vse značilne lastnosti naravne. Postopek ni drag, ker se rabi za hektoliter samo par vatov toka; je tudi kratek in njegov uspeh popoln.

DELOVNI RED

za delavce celjske mestne elektrarne.

(Dolje.)

4.

Od vsakokratnega tedenskega zaščitka se odtegnejo zakonito določeni zneski za zavarovanje delavcev, kakor tudi zneski, ki izvirajo iz jamstvene obveze delavca ali pa se imajo odtegniti kot konvencionalne kazni.

Mezde za vsakovrstne kategorije delavstva se določajo od celjskega občinskega odbora.

Predujmi na mezdo se načeloma ne dovoljujejo.

5. Nadure.

Delovni čas izven pod t. 4. določenega normalnega delovnega časa se smatra kot nadurno delo. Nadure se

Pupilarnovaren in javnokoristen denarni zavod celjskega mesta

Mestna hranilnica celjska

Ustanovljena leta 1864. — Pod trajnim državnim nadzorstvom.

V lastni palači pri kolodvoru.

Vsi hranilnični posli se izvršujejo najkvalitetneje, hitro in točno. Ugodno obrestovanje. Pojasnila in nasveti brezplačno.

Vrednost rezervnih zakladov nad Kron 25.000.000.—.

Za hranilne vloge jamči mesto Celje s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

plačajo le, če se izvršijo z dovoljenjem ali po naročilu obratovodje. Pred 17. uro započeta nujna popravila pa se morajo dovršiti z nadurnim delom brez poprejšnjega dovoljenja obratovodstva, če je izvršitev teh del do 17. ure nemogoča in se stranka, ki je delo naročila, zaveže nadure plačati, ali če je delo iz varnostnih ali javnih ozirov neodložljivo.

Nadure ob delavnikih med 17. in 20. uro se plačujejo s 50%-nim poviškom mezde, med 20. in 8. uro in delo ob nedeljah in praznikih pa s 100%-nim poviškom, pri čemer se pa delovni odmori ne smejo vračunati.

6. Izvedba dela.

Dela se odkažejo delavcem navadno od obratovodstva in se morajo izvesti po varnostnih predpisih za električne naprave visoke napetosti. Izvršiti se morajo kolikor mogoče brez poškodovanja tujega imetja in nepotrebne hrupa.

Pred začetkom dela se mora delavec javiti zadevni stranki, in isti tudi izvršeno delo pravilno oddati. V montažni časovni izkaz je točno vnesti delovni čas in uporabljeni material.

Strankam je pojasniti, kako se je zaračunjeni material uporabil in je iste zaprositi za potrdilo montažno-časovnega izkaza.

Občevanje s strankami mora biti dostojno in vljudno.

Pri izvrševanju dela se mora delavec ravnati po navodilih obratovodstva. Želje strank, ki se ne ujemajo z naročilom obratovodstva, se smejo uvaževati le s poprejšnjim pristankom obratovodstva.

Če se izkaže pred začetkom dela potreba ukinitve električnega toka, se morajo vsi prizadeti odjemalci pravočasno obvestiti o ukinitvi in istotako tudi o zopetni prikloplitvi električnega toka. Dela na omrežju z visoko napetostjo se smejo izvrševati le po zanesljivi ukinitvi elekt. toka in tudi tedaj le z uporabo telesne izolacije (rokavice iz gumija, izolacijske podlage). Od električnega toka izločeni deli omrežja se morajo razven tega spraviti še previdno in sigurno v stik z zemljo.

Stavbene jame in luknje se morajo zavarovati ali dobro pokriti ter ponoči označiti z lučjo. V času neviht se ne sme delati v bližini električnega omrežja. Noben delavec ne sme brez dovoljenja obratovodstva dela, ki je njemu naročen, oddati ali prepustiti v izvedbo drugemu delavcu.

(Dalje prih.)

Odgovorni urednik: Lic. Edv. Šimnic. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Završni račun bode od 26. marca do rednega občnega zbora v prostorih zadruge razgrnjen zadržni-kom na vpogled.

UPRAVNI ODBOR.

Nabavljalna zadruga javnih nameščenecv in upokojencev v Celju, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Proda se

enonadstropna trgovska hiša v sredini mesta Celje, z dobro vpeljano trgovino fer večjimi skladišči za engro trgovino pripravno, z vsem po zelo ugodni ceni. Dopise pod »Zlata bodočnost« na upravo lista

V najem se da arondirano posestvo

s 17 orali prvovrstne zemlje, v Celju, Gaberje 21, takoj ali kasneje. Samo vestni, zanesljivi stranki, ev. tudi stanovanje od poletja naprej. Ponudbe s pogoji je staviti istotam. 3—2

Sluga

16 do 20 let star, priden in pošten, z dobrimi spričevali, se sprejme takoj v elektrotehnični trgovini. Naslov pove uprava lista. 385 3—3

Zahtevajte

Patria Cognac Medicinal

Zajamčeno čisti vinski destilat. 6-5

Semenski oves

s posestva poljedelske visoke šole v Zagrebu,

rudninski superfosfat 16 — 18% po Din 120—,

kalijevo sol po Din 150,

modro galico 98 — 99%,

najfinejšo banatsko moko po najnižjih cenah

nudi blagovni oddelek Zadržne Zveze v Celju.

LASTNI DOM

registrirana kreditna in stavb. zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge tudi od nečlanov in jih obrestuje po 8% osem od sto — proti odpovedi po 10% — od sto — na leto.

Pisarna: CELJE, Prešernova ul. 15/l.

Vabilo

na

XXIII. redni občni zbor

zadruge **LASTNI DOM**, registrirane kreditne in stavbene zadruge z omejeno zavezo v **Gaberju pri Celju**, ki se bo vršil v zadržni pisarni v Celju, Prešernova ulica št. 15, v četrtek, dne 3. aprila 1924 ob 17. uri (5. uri popoldne).

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobrenje bilance in razdelitev čistega dobička.
4. Dopolnilne volitve v načelstvo in nadzorstvo.
5. Slučajnosti.

V slučaju nesklepnosti ob določeni uri, se vrši občni zbor eno uro pozneje z istim dnevnim redom, ki je sklepčen ne glede na število zastopanih deležev (§ 58 zadr. pravil).

Ali že veš?

da kupiš sedaj češko sukno, za gospode ter najnovije volneno blago za damske obleke in kostume pri **Miloš Pšeničnik**, Celje, po znižani ceni?

Ali še ne veš?

da kupiš sedaj najboljše šifone, cefirje, razno perilo, nogavice in drugo modno blago po znižani ceni v manufakturni in modni trgovini **Miloš Pšeničnik**, Celje, Kralja Petra 276 50—8 cesta št. 5.

Cene znižane! Postrežba solidna!

Priporoča se edina hrvatsko-slovenska brivnica. Prvovrstno britje in striženje las. V zalogi brivsko milo, britve, olje, brilantin, različne vođe proti izpadanju las i. t. d. Prevzame tudi britve z garancijo v brušenje.

Matija Bukovčan, Celje, Kralja Petra cesta 27.

Otročji voziček

dobro ohranjen, se proda po ugodni ceni. Ogleda se v trafiki Perovšek vis a vis hotela »Beli vol«. 412

Žika

je najboljša kava.

Kuharica

stara 48 let, izurjena v vseh gospodinskih poslih, išče službe. Nastop takoj. Ponudbe pod »P. D.« na upravo.

Proda se

lesena uta, z opeko krita, 23×10, ker jo moram odstraniti. Več vozov, konjska oprema, vinska stikalnica in sodi ter tudi več drugih stvari. Natančneje pri Jožef Kirbis, Celje.

Nemška sol

fino zmleto, vedno v zalogi, ponizki ceni pri Jožef Kirbis, Celje.

Elektr. brusarna

Celje, Prešernova ulica 19 je nanovo otvorjena in brusi vsakovrstno orodje. 3—1

Poslano*).

Opomin dotičnemu gospodu, ki me je pred 14. dnevi izzival v kavarni »Prešeren« ponovno včeraj 23. tm. v kavarni »Evropa«, da pusti svojo surovost, ker mu bodem sicer primoran poiskati zadoščenja.

Matija Bukovčan, frizer in V. Piaker, Celje, Kralja Petra cesta 27.

* Za vsebino poslanega odgovarja uredništvo le v okviru zakona.

Zamenjam krasno stanovanje,

obstoječe iz 3 sob, s pritliklinami in njive za zelenjavo, za stanovanje v mestu od 3 sob, na prometni ulici. Najemina postranska stvar. Poizve se pri g. Kavčiču, Lava 22, ob žagi Vinko Kukovca. 3—1

Učiteljica v pokoju poučuje

vse predmete ljudske in meščanske šole doma in izven doma. Prevzame tudi 3 do 4 ure dnevno primerna pisarniška dela. Pojasnila v uredništvu »Nove Dobe« dopoldne.

Vsakovrstna

semena

najboljše kakovosti, posebno krmilno peso priporoča M. BERDAJS, MARIBOR. 395 6—2